

Posudek na bakalářskou práci

Název: Jazyk jako symbolická bariéra při tlumočení v kontextu válka na Ukrajině

Autorka: Tereza Ježková

Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova, Praha 2024, 52s.

Tereza Ježková si pro svou bakalářskou práci vybrala aktuální téma nucené migrace z Ukrajiny spojenou s válečnými událostmi po únoru 2022. Zaměřila se na otázku jazyka jako nástroje, který má potenciál vyjednávat mocenské vztahy, identity, představuje kulturní (jazykový) kapitál a vstupuje do makro- i mikropolitik, které se následně propisují do výše uvedených oblastí působení jazyka. Problém řešila na základě reflexe jazykových kompetencí a praxí tlumočnicků, kteří pracovali v Centru, kde si ukrajinští uprchlíci vyřizovali dokumenty opravňující pobyt a zapojení do struktur ČR.

Předkládaná práce je standardně členěna na obligátní kapitoly, v nichž se autorka vyrovnává s rešerší odborné a kontextové literatury, popisem metodologie výzkumu a představuje data a jejich interpretace. V teoretické části se Tereza snažila vyrovnat s koncepty vztahujícími se k migraci a nucené migraci, jazyku jako nástroje konstrukce identit, prostředku moci, zdroje, a politického argumentu často v moderní společnosti odkazujícího k etnicitám. Součástí této práce byla i kontextová literatura přibližující legislativní rámce českého státu ve vztahu k ukrajinským uprchlíkům. Zatímco kapitola o jazyce je konzistentní a kondenzovaná, jasně ukazuje linii uvažování autorky, části textu o migraci a české legislativě jsou více obecné. Dobré by bylo je více promýšlet směrem k otázkám postavení uprchlíků v migraci ve vztahu k národnímu státu a principy přístupu státu k těmto skupinám obyvatelstva. Různá míra propracovanosti kapitol jde na vrub organizaci času při finalizaci práce. Tento aspekt se propsal i do jazykové stránky textu.

V metodologické části autorka představuje svůj výzkum. Potvrzuje, že k němu přistoupila systematicky, což jí umožnilo vytvořit relevantní data. Cenný je také nástin uvažování o pozici jí jako badatelky. To, co mi v rámci pasportizace dat, resp. představení situace tlumočnicků a klientů Centra chybí, je systematické představení pracoviště Centra, jeho povaha, organizace a režimy, neboť v některých momentech absence této znalosti neumožňuje čtenáři plně pochopit význam výpovědí informátorů.

Vlastní výklad se zaměřuje na interpretaci reflexe tlumočnicků. Zde autorka vhodně propojuje data s teoretickými koncepty. Citace dat potvrzuje nejen citlivost analýzy a interpretace, ale také ukazuje na rozsah dat, která vytvořila. O problému přemýšlí netriviálně. Vlastní text je velice inspirativní.

Bakalářská práce Terezy Ježkové splňuje podmínky pro tento typ závěrečné práce. Práci pro její invenci a systematický přístup ke koncipování výzkumu, vytváření dat a jejich analýze mezi výbornou a velmi dobrou.

V Praze 15. 9. 2024

Dana Bittnerová